

Höstmöte med Ålagille i Skillinge

Alla samlade före Ålagillet. Infällda våra fotografer Antero Ijäs Nilsson och Antti Malminen

Fredagen den 12 oktober var det dags igen för medlemsmöte och ålagille på Scoutgården. För 5:e året i rad stod **Leena Strömberg Jönsson** och **Hans Jönsson** som värdar. Till sin hjälp hade de två duktiga damer i köket samt fyra av våra egna medlemmar, **Gerd** och **Jean Cronstedt**, **Tuulikki** och **Soini Andersson**. Ordförande Soini Andersson hälsade alla deltagarna välkomna och mötet kunde börja. Ordföranden redogjorde för vad som var på gång i RFK. Han berättade även om vad som är planerat i vår förening, då med tyngdpunkt på 20-årsjubileet den 21 november. Ekonomiska rapporten lästes upp och godkändes. Sedan mötet var avklarat blev det fotografering av alla mötesdeltagarna på gräsplanen utanför

byggnaden. Efter fotograferingen samlades alla inomhus igen. Först serverades det en rejäl ålammacka och efter det bjöds det på kokt och stekt ål i mängder. Som efterrätt blev det äppelkaka med vaniljsås och sedan kaffe. Stämningen var hög när det sjöngs visor som hör ett ålagille till, som ackompanjatörer var de duktiga dragspelarna **Helge Francke** och **Pentti Sorsa**. Mellan sången och musiken hade deltagarna bra tillfällen till att prata med sina bordsgrannar om sin egna erfarenheter som krigsbarn. Ett stort tack till staben som såg till att det även i år blev ett mycket lyckat arrangemang. Styvt 60 medlemmar deltog.

Antero Ijäs Nilsson

Vår jubilar, fyllde 80 år 6 oktober 2012

Jean Cronstedt

Så här skrev Skånska dagbladet:

Jean Cronstedt kom som finskt krigsbarn till Sverige 13 januari 1940, tillsammans med sina två bröder.

– En bekant till mig hittade för några år sedan på Riksarkivet den bild som togs av mig vid ankomsten till Sverige, med den nummerlapp som hängdes om halsen på alla barn. På min stod den 112. En läkarfamilj i Örebro tog hand om honom och hans ena bror. Den andra brodern, som var äldre, fick ett hem hos en annan familj. På sommaren skickades barnen hem till Helsingfors. Deras pappa hade avlidit, 64 år, gammal, av naturliga orsaker.

Under ett återbesök följande sommar hos de svenska familjer som de tidigare bott hos bröt fortsättningskriget ut. Efter telefonkontakt med mamman hemma i Helsingfors beslöts det att den äldsta brodern skulle skickas hem igen. Jaan Cronstedt och hans yngre bror fick stanna hos den svenska familjen. I Finland rådde livsmedelsbrist.

– Jag blev kvar till sommaren -45 i Örebro och lillebror blev kvar hos en annan familj till -47.

Sovjetunionens anfall mot Finland den 30 november 1939 säger sig Jean Cronstedt minnas som i går. Han hade hunnit fylla sju.

– Min far och jag hade precis promenerat i centrala Helsingfors när alarmsirenerna började tjuta. Vi skyndade oss hem till Oksanengatan där vi ställde oss i en gränitomgårdad gång mellan huset och innergården tillsammans med flera andra människor, medan bombarna kverade. Det är det första

– Min far och jag hade precis promenerat i centrala Helsingfors när alarmsirenerna började tjuta. Vi skyndade oss hem till Oksanengatan där vi ställde oss i en gränitomgårdad gång mellan huset och innergården tillsammans med flera andra människor, medan bombarna kverade. Det är det första

gatan där vi ställde oss i en gränitomgårdad gång mellan huset och innergården tillsammans med flera andra människor, medan bombarna kverade. Det är det första verkligt starka minnet jag har.

Jean Cronstedt känner ett ansvar för att berätta om sina minnen eftersom han tillhör den sista generationen som minns den här tiden.

– Det förstärks av att de äldsta barnbarnen börjat fråga varför

**Jag styrke-
tränar hemma
tre dagar i
veckan
och promenerar**

de inte får läsa om Finlands öde under andra världskriget i skolundervisningen. För att ge ett bidrag skrev jag boken **"Finlands långa ödeskamp – ett krigsbarn berättar"**, där jag i korthet beskriver Finlands historia under hela 1900-talet, sett ur ett krigsbarns perspektiv. Men det är inte en berättelse om mitt liv.

Boken har haft som effekt att Jean Cronstedt har bjudits in till olika föreningar att berätta om sitt liv och om Finland. En vecka före intervjun var han hos Lunds pensionärsuniversitet och dagen efter vårt möte ska prata för en pensionärsförening i Trelleborg. Tidigare har han berättat hos bland annat Lions, Rotary och olika krigsbarnföreningar.

Tidigare han har skrivit boken "Krigsbarn, gymnast, läkare. Mitt

Jean Cronstedt

liv i fyra världsdelar" som uppmärksammades av två för Jean Cronstedt okända organisationer för finska krigsbarn. De kontaktade honom 2002.

– De var en stark upplevelse att efter så många år träffa så många finska krigsbarn bosatta i Sverige.

Aren 2006-2008 var Jean Cronstedt ordförande för Sydsvriges finska krigsbarn. Numera är han suppleant.

En annan viktig del av Jean Cronsteds liv tog sin början hos Helsingfors gymnastikklubbs nystartade junioravdelning, där han blev medlem 1946.

Som vuxen fick Jean Cronstedt veta att hans pappa som ung också varit medlem i samma förening. Med tiden blev Jean Cronstedt en mycket framgångsrik tävlingsgymnast.

Ett stipendium gjorde det möjligt för Jean Cronstedt att åka till USA. Där deltog han med lysande resultat i gymnastiktävlingar och erbjöds ett nytt stipendium, av Pennsylvania State University, somvar framstående inom gymnastik. Under tre år bedrev Jean Cronstedt studier där och tävlade för universitetet.

– Året 1954 blev jag den första som hade vunnit fyra mästerskap i samma NCAA-mästerskap (universitetsmästerskap) under 1900-talet. Totalt blev det sex sådana mästerskap. Tillbaka i Sverige vann jag tre silvermedaljer i EM

Sommarträffen i Malmö

Det bestämdes tidigt i våras att SFK:s sommarträff skulle hållas någonstans på den skånska västkusten. Träffarna där brukar samlar många deltagare. Så blev det även i år. 62 medlemmar från olika delar av Skåne hade anmält sig. Annikki Nilsson och Liisa Haraldsson hade fått i uppdrag att ordna ett lämpligt ställe. De hade valt Restaurang Salt & Brygga. Restaurangen ligger i Västra Hamnen i Malmö alldeles intill Turning Torso med en bedårande utsikt över Öresund. Vädret var vackert och klart, man kunde se Öresundsbron och ända över till Danmark. Annikki Nilsson hälsade deltagarna välkomna. Efter det serverades en god lunch. När måltiden var intagen gick många av deltagarna ut på Strandpromenaden och gick även bort för att titta närmare på Turning Torso. Därefter avslutades träffen.

Antero Ijäs Nilsson

Maten smakade bra och stämningen var fin.

1955 och en bronsmedalj 1959.

Att det blev medicinstudier berodde på ett stort intresse för biologi och de inblickar i yrket som Jean Cronstedt fått genom den läkarfamilj han bott hos i Örebro. Där blev han också klasskamrat med en pojke som i vuxen ålder började läsa medicin på Karolinska institutet i Stockholm. Från USA sökte Jean Cronstedt och blev antagen till läkarutbildningen i Stockholm. Efrer sju år som läkare på Danderyds sjukhus blev Jean Cronstedt specialist i invärtesmedicin och senare även gastroenterolog. Som sådan arbetar man med magtarm kanalens sjukdomar. Avhandlingen om gastroskopi skrevs i Pretoria, Sydafrika, 1971. Tillbaka i Sverige besatt Jean Cronstedt stora kunskaper inom endoskopi, som var ett relativt nytt område i Sverige. I början av 1980-talet var han ordförande i Svensk förening för gastrointestinal endoskopi. Han rekryterades till Trelleborg för att starta en endoskopienhet i på sjukhuset.

Det stora kunnandet förde Jean Cronstedt till Saudiarabien där han verkade under sju år, från 1989, som chef för endoskopienheten och sektionen för gastroenterologi på King Faisal Specialist

Hospital and Research Center i Riyad.

Intresset för idrott och träning håller i sig. Sista gången han tävlade var han 40 år, men motion har Jean Cronstedt fortsatt med.

– Jag styrketränar hemma tre dagar i veckan och promenerar. Både min hustru, som är sjukgymnast, och jag går upp till sjätte våningen minst en gång om dagen. Gör man det tre gånger i rad får man bra träning. Det är viktigt att hålla igång. Nu börjar det komma studier som visar att för mycket stillasittande är direkt ohälsosamt, även för den som tränar på fritiden.

Nina Heggert

Turning Torso, Sveriges högsta bostadshus beskådades efter måltiden.

*Vi framför våra
Hjärtliga
Gratulationer
till
Jean Cronstedt*

RFK:s Riksmöte och 20-årsjubileum i Tyringe

Flaggorna hissas och Nationalsångerna sjungs på både svenska och finska.

Vi stod i år som arrangörer för Riksförbundet finska krigsbarns (RFK) 20-årsjubileum och årsmöte. Kallelse hade gått ut till alla 7 lokalföreningarna i Sverige och till de övriga förbunden i Norden. Invigningsceremonin var på lördagen 19/5. Flaggorna hissades och nationalsångerna sjöngs. 122 personer var närvarande jubileumsdagen, varav 36 deltagare från Finland. I konferenslokalen höll ordföranden i SFK Soini Andersson ett hälsningsanförande följt av riksförbundets ordförande Sinikka Stymnes anförande. Chefredaktör Kai Rosnell höll ett mycket detaljerat föredrag om "Historia och fakta om RFK", hur förbundet hade uppkommit och vilka eld-

själar som hade arbetat för att förbundet skulle komma till. Mycket intressant. Därefter höll universitetslektor Sten Kindlundh föredrag om "Fortsättningskriget", han gav en ny bild av Finlands strävande att återvinna det förlorade Karelen. Dr. Pertti Kavén beskrev de finska kvinnornas enorma arbete i totalförsvaret för Finland under kriget. RFK:s årsmöte var senare på eftermiddagen. Författaren Sinikka Stymne hade av sagt sig ordförandeskapet och årsmötetsdeltagarna valde enhälligt journalisten Irja Ohlsson från Uppsala till ny ordförande. Inga andra större förändringar i styrelsen. På kvällen intogs festmiddagen i stora matsalen och senare var det dans i

Guldsalen. Dansen höll på till efter midnatt. På söndagsförmiddagen berättade Anita Lander om sin mors dagbok, modern var frontlotta under kriget. Anita har skrivit en bok i vilken hon har gjort en sammanställning av dagboken. Boken heter "Dagbok från fronten". Helge Franke underhöll med kantele- och dragspelsmusik, därefter halades flaggorna och nationalsångerna sjöngs både på svenska och finska. Nu kunde vi arrangörer pusta ut, det var över.

Efter lång tids planering och förberedelser, tyckte vi och många att vi hade lyckats bra med jubileumsarrangemanget.

Antero Ijäs Nilsson

Sinikka Stymne öppnar Riksmötet

RFK:s nya styrelse som valdes på mötet i Tyringe.
Fr.v. Kai Rosnell, Aulis Hansson, Mellansverige, Kielo Bengtsson, Göteborg, Maija-Liisa Hedgren, direktanslutna, Jouko Rajaniemi, kassör, Gävle-Dala, Raja Hermansson, Gävle-Dala, Irja Olsson, ordförande, Soini Andersson, vice ordf., Sydsverige, Hilikka Mälärstedt, Stockholm, Kyösti Ritola, Göteborg.

Rauno Juntonen o Antero

Finska bussen kommer

Leena Strömberg, Gerd och Jean Cronstedt samt Seija Karlsson

Sten Kindlundh och Brita Arniala vid festmåltiden

Glöm inte att boka in 21 november 2012

Sydsveriges Finska Krigsbarns

20-årsjubileum på Kurhotellet i Tyringe.

Jubileet är kombinerat med vår årliga

Julfest

Musikunderhållning på olika instrument. Kantele, dragspel och piano.

Inbjudan kommer!

Ni som har bilder foton från vår våra träffar och möten, hör av er till oss. Vill vi gärna få låna dem till vår historik.

Antero Ijäs Nilsson, tel 044-613 98 eller

Soini Andersson, tel 070-555 91 33

Börje Dahl

Börje Dahl var bara sju år när han först satte sin fot på svensk mark. Han kom till Stockholm med färja tillsammans med en stor grupp finska krigsbarn 1942. Om halsen bar han en namnskylt med nummer 11571 och en nyckel som gick till hans lilla resväska. På baksidan av namnskylden står att i denna packats två omgångar underkläder, en pyjamas och mat. Det var tänkt att han snart skulle återvända till sitt barndomshem i Jakobstad. Så snart kriget tog slut. Men det dröjde. Annat kom i vägen och inte var det freden. Börje fick aldrig träffa sin mor igen. Hon dog 1945 i tuberkulos bara några månader före krigsslutet. Då hade hans far för längesedan försvunnit.

Mamma hade gift om sig och jag hade fått en halvsyster, Britta, två år innan mamma gick bort, men hon blev adopterad av ett rekorderligt par och hamnade först i Borgå och sedan också hon i Sverige.

Med Britta har Börje haft kontakt i alla år även om de inte fick växa upp tillsammans. Hon hamnade i sydligaste Sverige medan Börje växte upp i Uppland. Han klagar inte på sin uppväxt, han fick det bra och kan inte säga att han som barn längtade tillbaka hem. Han fick ett gott hem och fosterföräldrar som såg till att han fick både mat på bordet och en bra utbildning.

Börje gick fem år i folkskola och sen blev det både realskola, läroverk och ett yrkesliv i rikets tjänst, som major i 35 år i Falun. Där blev det giftermål och Börje fick en son, men äktenskapet tog slut. Strax efter träffade Börje Ulla, som härstammade från Tomelilla. Det blev kärlek vid första ögonkastet och flyttlass söderut, först till Skurup och sedan till Ystad där

han ännu bor med sin stora kärlek. Vid ett par tillfällen har Börje besökt Jakobstad och sitt barndomshem.

– Lyckligtvis är huset kulturminnesmärkt så jag kände väl igen både det och omgivningen. I köket stod den gamla vedspisen kvar, men den var liten, inte alls så stor som jag minns den!

Under alla vuxna år har Börje dragits med en känsla av sorg inom sig. Det fanns ett tomrum, en saknad och en längtan efter att få veta mera om sitt ursprung. Sin mors sida har han kunnat kartlägga men vart tog hans far vägen? Han har sökt och sökt utan att komma någonstans. Men så plötsligt, just när han gett upp hoppet, fick han napp på en efterlysning. I februari fick han ett brev på finska.

Ringde runt och berättade – Jag förstår inte finska men fick hjälp att översätta. Det var helt fantastiskt att äntligen få kontakt. Och tänk att jag på köpet fick sju syskon! Jag kunde inte snabbt nog ringa runt och berätta, både för min syster, min son och alla våra vänner.

Att de hade en bror hade de inte haft en aning om. Börjes okände far hade nämligen inte varit så hederlig att han med ett ord nämnt den "detaljen" från sitt förflutna. Faderns namn var Valdemar "Valde" Kotila. Med sin nya kvinna hade han satt sju barn till världen innan han gick ur tiden, 1956.

Börjes hustru Ulla Dahl har följt sin mans efterforskningar under de senaste åren.

– Det var fantastiskt roligt att se Börjes glädje när han äntligen fick kontakt.

En varm julidag i år var det dags för syskonträff i Jakobstad. En god vän följde med på resan och Börje var både nervös och orolig

inför mötet. Hur skulle han tas emot? Ju närmare de kom målet, desto större blev spänningen.

Höll om varandra länge

Så var tiden inne och bilen rullade in på gårdsplanen. Börjes "nya" syskon stod och väntade med öppna famnar. Det blev ett både starkt och tårfyllt möte.

– Nog kändes det egendomligt att träffa så många nya syskon på en gång. När jag kom stod hela klanen prydligt uppradad på gården och mottagningskramarna var både många och varma. Tårarna gick bara inte att stoppa.

Så fick Börje syskonen presenterade för sig en och en och det kändes som om de känt varandra länge:

– **Min bror**, ungarlen store Pentti, beredde mig omgående plats i sin sommarbostad men dessvärre kunde jag just då inte anta budet. Det får bli nästa gång. Hur som helst så kände vi gemenskap från första stund.

Börje togs emot med stor glädje och syskonen berättade om deras gemensamma pappa. Han var en prydlig och snygg man som i omgivningen gick under namnet "Kravatt-Valde". Han var arbetsam och hade som ung åkt till stora staden, Jakobstad, där han fick jobb och träffade Börjes mamma Elna på Strengbergs tobaksfabrik. – Tycke uppstod och jag blev till, men varför det sedan blev separation innan jag kom till världen vet jag inte.

Till sin nya växande familj hade Valdemar Kotila byggt ett hus och en gård som hade plats för djur. I livet finns också tre fastrar och

Partisanerna är fortfarande ett problem

Rysslands krig under åren 1939-1945 firas fortfarande som det "Stora fosterländska kriget", då Sovjetunionen vann över Hitlers Tyskland. Till stora segrare lyftes genast efter kriget partisanerna, som förintade militära objekt bakom fiendens linjer. Bakom den tyska fronten må detta ha hänt, men bakom den finska fronten under åren 1941-1944 gjorde Röda arméns partisaner något helt annat.

Dom kom igenom stridslinjerna till östra- och norra Finlands avlägsna småbyar där dom dödade kvinnor, barn och åldringar. I krig händer det mycket. Även finska armén hade fjärrpatruller, som försåg den finska armén med nödvändiga upplysningar bakom fiendens linjer och de förstörde även en del av deras militära objekt, tex. Petrovski Jamis servicecentral. Skillnaden är bara, att Röda Arméns partisaner förstörde inga finska militära objekt, men när de

en farbror. Två av dem fick Börje träffa, varav en 100-årig dam som bodde på ett äldreboende.

- Vi höll om varandra länge, länge. Men om hon hade känt till att jag fanns till så var det i alla fall inget som hon avslöjat. Det var ett helt fantastiskt möte och det var helt på sin plats med bubbel.

Upplevelsen och återföreningen är något Börje aldrig kommer att glömma. Den där tomheten av att inte veta är borta. Han är glad över att ha fått en helt ny, och stor, släkt. Nu kan han fylla i luckorna i sin släktforskning. Och han ser fram emot fler återföreningar:

-Vi har bestämt att göra till tradition att träffas, så nästa sommar är det dags igen. Då hoppas jag att min son också kan följa med. Och min fru om hon vill.

Jea Jonsson

kom tillbaka till sin egen sida, ljög de om att de hade förintat finska militära objekt. De heroiska sabotagen antecknades, hedersmedaljerna och befordringarna haglade och partisanerna blev nationalhjältar.

För den finska armén förstördes inte ett enda militärt objekt, inte vad dom visste i alla fall, men partisanerna dödade ca. 170 civila under sida raider i glesbygden. Deras lögn stannade i historieböckerna. I Finland visste dom att dom hade dödat försvarslösa civila, men på Sovjetunionens tid, tystades detta ner. Under de senaste 20 åren har det publicerats böcker och det har gjorts undersökningar om partisanernas illdåd.

Vetenskapsförfattaren Veikko Erkkilä har fått lov att bekanta sig med det ryska krigsarkivet, och han har konstaterat att uppgifterna varit lögn. För de ryska historikerna har detta varit svårt och känsligt. Partisanerna har under flera årtionden hållits som foster-

landsfrälsare och som krigshjältar. Det ser ut att vara stört omöjligt att ryssarna skulle erkänna de fel dom har gjort. Ganska nyligen, under ett seminarium på universitet i Petroskoij, förhöll sig de ryska historikerna ganska ljumt till detta ämne.

Professor Sergei Verikin på universitetet sade rakt fram att ryska historikerna aldrig skulle erkänna partisanernas illdåd. Krig är grymt, men även i krig finns det regler som säger att man inte får döda försvarslösa civila och inte förstöra civila objekt.

De finska historikernas uppgift är de kommande åren, att låta det ryska folket få veta mer och exaktare forskningsresultat om partisanernas illdåd under fortsättningskriget. Det enda som fordras så är det sanningen. Fakta har funnits i 70 år. Att erkänna pinsamma händelser är svårt. Ryssarna bör erkänna hur det verkligen låg till.

Översatt av Antero Ijäs Nilsson

Karjala-Lehti

Karjala-Lehti gavs ut första gången 1 januari 1904 från Viborg. Tidningen var då språkrör för Ungfinländarna och senare för Kokoomus (Samlingspartiet). Den kom då ut 6 dagar i veckan. På 20-talet var den störst bland tidningar som utgavs utanför Helsingfors. När vinterkriget bröt ut evakuerades tidningen till Helsingfors. Under mellanfreden flyttades den åter till Viborg. Det blev bara tillfälligt. Tidningen hade då en upplaga som mest på 40000 ex. och var politiskt oberoende. 1952 flyttade tidningen till Lahtis och 1956 till Villmansstrand. Karjala-Lehti är den enda tidningen i Finland som publicerats från fyra olika orter. 1958 fick den sitt nuvarande format och började att ges ut en gång i veckan. Tidningen koncentrerar sig på Karelen-relaterade händelser och om Karelenföreningarnas verksamhet. Tidningen har idag en upplaga på 9000 ex.

Antero Ijäs Nilsson

Ett krigsbarn berättar

För ett tag sedan fick jag en förfrågan från en lantbrukare i Knislinge om jag kunde hjälpa honom med att leta reda på en person som hade varit i hans hem som krigsbarn under kriget. De hade inte haft kontakt på många år. Han hade kvar namn och en gammal adress. Jag fick kontakt med en man i Finland med samma namn, men detta visade sig vara fel person. Några dagar senare ringde den rätta Heikki Hänninen, hans namne hade letat reda på den rätta Heikki Hänninen. Heikki är medlem i mellersta Finlands Krigsbarnsförening. Här är hans berättelse om sin tid i Sverige som krigsbarn.

Jag och min tvillingbror Hannu är födda på sjukhuset i Äänekoski den 9/8 1941. Vi hade en storebror som hette Erkki. Våra föräldrar var Anna och Matti Hänninen. Fortsättningskriget hade börjat i slutet av juni och far befann sig ute i kriget någonstans. Vi tvillingbröder var sjuka, lunginflammation var mycket vanlig på den tiden.

Vi behövde ofta sjukhusvård. Det tillkom ett fjärde barn, Pekka föddes den 11/1 1943. Någon vecka senare föreslog läkaren och hälsovårdaren att våra föräldrar skulle försöka få mig och Hannu till Sverige. Där fanns det bättre möjlighet till vård och mat. Jag var mager och i mycket dålig kondition. Mor gjorde ett tungt beslut, att skicka oss tre äldre bröder till Sverige. Avresan skedde den 15/2 1943 med båt från Åbo till Stockholm där vi tre togs in på en vårdinrättning. Den 21/2 lades vi in på Centralsjukhuset i Kristianstad. Den 23/3 sändes vi till Albohemmet i Vitemölla. 31/5 tog familjen Gunnar Andersson på gården Ainedal utanför Knislinge hand om mig. Familjen bestod av två barn, Gunnel som var två år äldre än mig, Sven- Agne jämgammal

Heikki tillsammans med sina svenska syskon Sven- Agne och Gunnel, Heikki till höger.

med mig och lite senare föddes Birgitta. Jag kom till ett underbart och gott lantbrukarehem. Hannu kom den 12/6 till en grannfamilj, även det en lantgård. Vår bror Erkki kom till en handlarefamilj i Trelleborg.

Vistelsen i Sverige var för mig en lycklig tid. En underbar familj, de höll mig som om jag vore deras egen, vilket även jag trodde för att jag hade en mor och en far och syskon. Jag blev helt svensk och lärde mig tala svenska, finska hade aldrig kunnat för att jag var så liten när jag skickades till Sverige. Min tvillingbror Hannu blev grannens son.

Åren gick och i Finland var det inte krig längre. På sensommaren 1948 hade vi varit i Sverige i fem och ett halvt år och vi var sju år gamla. Mor och far i Finland ville ha oss tillbaka. I början av september var de dags att resa tillbaka till Finland. Vår svenska mor följde oss till Åbo. Vår finska mor och en svensktalande faster var och mötte oss. Vi grät när vi var tvungna att skilja oss från vår svenska mor. Vi fick resa med tåg till Äänekoski där vår far mötte oss. Han var där med hästskjuts, han arbetade som kusk för fabriken och kärran

använde han i arbetet. Det såg fattigt ut och vi längtade till Sverige. Efterkrigstiden var Finland i bristens och fattigdomens grepp. Vår äldre bror Erkki fick stanna i Sverige, där han bor fortfarande. Han har gått i skolan där och senare utbildat sig till ekonom och har gjort sin livsgärning i Sverige.

Det hade fötts tvillingflickor 1946, så vi var fem barn hemma. Livet var svårt, det var brist på mat och kläder. Vi var ju naturligtvis tvungna att gå i Äänekoskis central-skola. Vi kunde enbart svenska och hade fina svenska kläder så alla tittade på oss. Läraren kunde endast lite svenska, det blev dåligt med undervisningen, men det gick framåt ändå. När vi började tredje klass, då hade vi lärt oss språket och då kunde vi hänga med ordentligt. Sommaren 1950 var vi i Sverige tre månader. Nästa besök i Sverige var 1972 och senare två gånger till. Vi har haft kort- och brevkontakt alla åren, mor och far är borta, men en syster och bror finns fortfarande där. Det är bara svårt att kommunicera, eftersom jag har glömt svenskan. Jag har bara goda och lyckliga minnen kvar från tiden i Sverige.

Översatt av Antero Ijäs Nilsson

Göingesektionens träffar under året

SFK:s Göingesektion hade sin sommarträff på Pappersbruket i Östanå den 13/6. Vädret var strålande vackert, vilket även förhöjde stämningen bland de närvarande. Medlemmar från nordöstra Skåne, södra Småland och västra Blekinge hade tagit sig till natursköna Östanå. Efter en superb lunch guidade Peter Severin gruppen runt i de nyrenoverade fabrikslokalerna, samtidigt berättade han om fabriken historia. Lokalerna var konstnärligt och stilfullt renoverade och färgsättningarna var en fröjd för ögat. Efter rundvandringen på fabriken samlades alla igen i restaurangen, där ordföranden Soini Andersson informerade

Alla samlade utanför korsvirkeshuset.

om kommande evenemang. Därefter berättade några av deltagarna kort om sina upplevelser som barn i krigets Finland. Samtidigt serverades det kaffe. Över 30 medlemmar var

närvarande. Sedvanligt sjöngs den finska nationalsången både på finska och svenska som avslutning.

Antero Ijäs Nilsson

Höstträffen i Åhus

Kaffet med hembakade kakor smakade utmärkt efter visningen av tobaksmuseet och replageriet. Medlemmarna i hembyggsföreningen hade ordnat kaffekalaset.

Sektionen hade sin träff i Åhus den 4/9. En välsmakande lunch intogs på Åhusgården. Efter lunchen samlades all utanför Anders Håkansgården. Därifrån vandrade deltagarna till Replageriet och Tobaksladan. Där berättade två av Hembyggsföreningen Sankta

Annas Gilles medlemmar om replageriet och tobaksodling i Åhustrakten förr i tiden. Detta uppskattades mycket av deltagarna. Efter besöket på de två ställena samlades vi på Anders Håkansgården igen, där det serverades kaffe med hembakta kakor. Efter kaffet var

där tillfälle att bekanta sig med gårdens andra sevärdheter. I längorna fanns mycket material från svunna tider, allt utplacerat lättöverskådligt och fint. Alla 32 deltagarna var mycket nöjda med dagen. Nästa sektionsträff blir nästa år i slutet av maj.

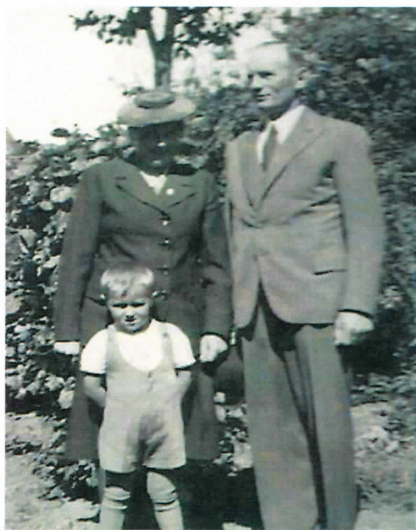
Antero Ijäs Nilsson

När Timo kom in i vår familj

Det var i maj 1944. Jag var 12 år då. Mina systrar Inger och Barbro var två resp. fem år äldre än jag. Vi bodde på en gård i Åstorp i Skåne mindre än tre mil från Danmark, som var invaderat av tyskarna och mindre än 15 mil från Tyskland, där utrotningen av judarna pågick i full omfattning. Hur andra världskriget skulle sluta visste ingen. Huset var mörklagt med tjärpapp framför alla fönster efter mörkrets inbrott. Av och till såg vi amerikanska bombplan på kvällshimlen på väg till eller från bombningar i Tyskland. Vår bil stod uppallad i garaget sedan 1939.

Mot den bakgrunden är det förbluffande hur lite vi upplevde, hur farlig situationen kunde ha blivit även för oss, om det hade velat sig illa. Vår far var 48 år gammal och med undantag för några månaders tjänstgöring som brovakt bara någon kilometer hemifrån, hade han sluppit militärtjänst. Han fick visserligen cykla till sina kommunala sammanträden och vi fick cykla två mil när vi enstaka gånger ville bada i Skälderviken. Nu hade vi haft en fungerande bil bara något år innan kriget bröt ut, så avsaknaden av bilen glömde vi snart. Själv gick jag i sjätte klassen i folkskolan och på hösten 1944 skulle jag börja i Åstorps samrealskola. Barbro hade tagit realen 1943 och Inger gick i samrealskolan. Far var som nämnts engagerad i den kommunala politiken och vår mor var starkt engagerad i politiken på regional och även på riksnivå, som förtroendevald i bondeförbundets kvinnoorganisation SLKF. Vår familj var inte längre någon barnfamilj med mysiga familjekvällar. Man kan säga att familjen var i tonårsupplösning.

Det var vår mor som ville att vi skulle ta emot ett krigsbarn från Finland. Far var nog mer tveksam, men han motsatte sig inte förslaget. Det måste ha varit den 19 maj 1944, som Timo kom till oss. Han

Timo med Mor och Far

fyllde fem år den 9 oktober samma år. Hans äldre systrar Mirjam och Raili var med, när han kom. De skulle bo hos andra familjer i Åstorp och när de begav sig iväg och Timo bara var omgiven av människor, som inte kunde ett ord finska bröt hans förtvivlan ut. Han grät och han grät. Jag tog hand om honom. När han fick trycka på tangenterna på min mors skrivmaskin, slutade han äntligen gråta. Nu fick vi inte fortsätta med det eftersom skrivmaskinen var en del av mors kontorsverksamhet. Nya gråtattacker. När vi sedan spelade på vår gamla orgel slutade storgråten. När han skulle lägga sig på kvällen, kom en finsk flicka som var hembiträde i granngården och pratade med Timo.

Jag minns inte så mycket mer av de första dagarna. Till en början kom Mirjam och Raili och hälsade på ganska ofta. Det var ju väldigt roligt för Timo, men när de skulle återvända hem var det nya gråtattacker. Nyt sinä nukkuu och nyt sinä syö lärde vi oss liksom yksi, kaksi, kolme och neljä, men mer finska blev det inte. Dessbättre fanns det en pojke som hette Lasse precis granne med oss. Timo och Lasse fann varandra på ett tidigt stadium och helt plötsligt hade jag en lillebror, som jag hade

väldigt roligt tillsammans med, när jag inte läste läxor eller arbetade på gården. Timo var en del av vår familj, som blev en barnfamilj igen med allt det trevliga som det innebär.

Kriget tog slut 1945 och 1946 fick vi reda på att Timo måste resa hem till Finland igen. Nu var det vi som grät. Mor hade mist sin egen mor bara någon månad tidigare och hon har vittnat om att smärtan vid Timos hemresa var större än sorgen efter vår mormor. Jag glömmar aldrig min cykeltur till skolan efter avskedet av Timo. Jag grät hela vägen till skolan, men när jag kom fram, kunde jag ju inte gråta även om jag var lika ledsen då.

Timo kom tillbaka till oss 1947. Hade vår mor fått leva hade Timo kommit att bli en familjemedlem på ett helt annat sätt än vad som blev fallet, som en konsekvens av Mors bortgång den 30 april 1949. På hösten 1949 skulle Barbro påbörja sina studier i Uppsala. Inger skulle börja på hushållsskolan i Osby och själv skulle jag börja på Hvilans lantmannaskola i Åkarp.

Det var i maj 1944. Jag var 12 år då. Mina systrar Inger och Barbro var två resp. fem år äldre än jag. Vi bodde på en gård i Åstorp i Skåne mindre än tre mil från Danmark, som var invaderat av tyskarna och

Lasse och Timo

Timo och Mor

mindre än 15 mil från Tyskland, där utrotningen av judarna pågick i full omfattning. Hur andra världskriget skulle sluta visste ingen. Huset var mörklagt med tjärpapp framför alla fönster efter mörkrets inbrott. Av och till såg vi amerikanska bombplan på kvällshimlen på väg till eller från bombningar i Tyskland. Vår bil stod uppallad i garaget sedan 1939.

Mot den bakgrunden är det förbluffande hur lite vi upplevde, hur farlig situationen kunde ha blivit även för oss, om det hade velat sig illa. Vår far var 48 år gammal och med undantag för några månaders tjänstgöring som brovakt bara någon kilometer hemifrån, hade han sluppit militärtjänst. Han fick visserligen cykla till sina kommunala sammanträden och vi fick cykla två mil när vi enstaka gånger ville bada i Skälderviken. Nu hade vi haft en fungerande bil bara något år innan kriget bröt ut, så avsaknaden av bilen glömde vi snart.

Själv gick jag i sjätte klassen i folkskolan och på hösten 1944 skulle jag börja i Åstorps samrealskola. Barbro hade tagit realen 1943 och Inger gick i samrealskolan. Far var som nämnts engagerad i den kommunala politiken och vår mor var starkt engagerad i politiken på regional och även på riksnivå, som förtroendevald i bondeförbundets kvinnoorganisation SLKF. Vår familj var inte längre någon barnfamilj med mysiga familjekvällar. Man kan säga att familjen var i tonårsupplösning.

Bengt Lindhé

Teaterresa till Helsingfors

Heikki och Bodil Aaltonen tog en bussresa till Helsingfors och besökte Svenska teatern där. Här följer deras upplevelse från resan.

Heikki och jag ville se "Kristina från Duvemåla", så vi tog en bussresa till Helsingfors där musikalen spelades.

Härlig båtresa till Helsingfors med god mat. Helsingfors är en vacker stad när man kommer sjövägen. Vi hade hela dagen på oss att uppleva staden. Bussen tog oss på en rundtur och sedan fick vi själva gå runt. Vi åt "muikkor" på Fisktorget. På kvällen var det dags för föreställning. Helsingfors Svenska teater är gammal, vet ej när den byggdes men den var i stort behov av renovering. I början av år 2000 efter reparationen ville teaterledningen inviga teatern med ett riktigt stort teaterstycke – men vad! De kontaktade Björn och Benny och allt slutade med att kontrakt skrevs. Inredningen av scenen gjordes så att man kunde ändra allt. Musiken t. ex. teatern är liten jämfört med andra där "Kristina" spelats. Där fanns ej plats för så

stor orkester. Allt anpassades. Teatern är mycket vacker, det gamla ursprungliga togs fram. Inredningen är vit med med guld och rött tyg. Det finns 3 balkonger och är högt i till taket, men smalt. Därför höjdes och sänktes de röda ridåerna i stället för att dras åt sidan. Väldigt likt Ystads teater sade någon. Jag tyckte liknande om Åbo svenska teater. Scenen var djup, vilket utnyttjades så skådespelarna kunde försvinna i fjärran. Bra ljud akustiken fantastisk. Scenografiken var mycket ute i naturen endast båtscenerna var inneinteriörer. 2009 påbörjades allt för att anpassa bearbetningen av föreställningen. Resultatet blev alldeles fantastiskt.

Björn Ulveus: "Mumm, mums, hans mansröst och Birgitta Ulfssons tunga är som malm, högstämt och majestätiskt, poetiskt, "svenskan" blir torr och operonlig i jämförelse. Nu skulle alltså texterna sjungas. Vilket privilegium! För bonden Paavo och hans gumma fanns ingen väg ut men för Karl Oskar och hans älskade Kristina fanns möjligheten och de tog den. Historien kunde lika väl varit finsk. Det känns så spännande och rätt och alldeles fantastiskt. Mina tårar rann. Spontana rop efter sångarna under föreställningen! Man stod upp och applåderade efter vissa sångnummer. Åtminstone gjorde jag det! och efteråt!!! Vilka röster! Akustiken på topp! Fantastiskt!

I rollerna:

Kristina – Maria Ylipää

Robert – Oskar Nilsson

Karl-Oskar – Robert Noack

Ulrika i Västergöl – Birthe Vingren

Vi har fortfarande några ex av **Pertti Kavéns** bok **"Krigsbarnen – förväntningar och verklighet"** till försäljning.

Boken är baserad på hans doktorsavhandling **"Humanitäärisuuden vatjossa"**. Kavén har skrivit en populärversion av den som är översatt till svenska. *Priset är 150:- (plus ev. frakt)*. Boken kan beställas hos styrelsen i SFK.

Soini Andersson

Skyrupsgatan 5

282 32 Tyringe

070-555 91 33

soini.andersson@telia.com

AKTUELLT

20-ÅRSJUBILEUM

med

JULFEST

Kurhotellet Tyringe

21 november 2012

program och inbjudan
kommer senare.

Boka tiden i er almanacka.

*Det blir extra festligt denna
gång. Missa inte detta!!!*

2013, Årsmöte i febr/mars

Obs!

Kalevalasmycken

Många av oss har Kalevala-
smycken. Bär dem gärna
på våra möten och fester.

Annikki Nilsson

Sektionsmöten

Träffpunkt Finland,

8 november

6 december,

Finlands

Självständighetsdag

kl 13.00 alla träffar på

Senioren Hässleholm

Förtäring till självkostnadspris

Göingesektionen

*har vinteruppehåll återkom-
mer med fler träffar nästa år.*

MEDLEMSAVGIFTEN

Glöm inte medlemsavgiften

Ord.medlem 175:-

Stödmedlem 75:-

Bet. på vårt

Plusgiro 13 44 19-1

NYA MEDLEMMAR

Nya ordinarie medlemmar:

Eero Manninen, Vetlanda

Leo Harvigsson, Åkarp

Jussi Johansson, Ljungby

Heikki Kivivuori, Hästveda

Kaarina Nilsson, Helsingborg

Heimo Lindström, Rödeby

Mirja Jönsson, Malmö

Eine Henriksson, Malmö

Stödmedlemmar:

Karin Weckström, Ängelholm

A-G Svensson, Åkarp

Kristina Hermansson, Osby

Irene Kivivuori, Hästveda

Vi hälsar våra nya medlemmar Välkomna och hoppas ni ska trivas hos oss!

Krig och barn

I alla världens krig igenom alla tider
det alltid finns en, människan, som lider.
Varenda man och kvinna, varenda litet barn,
blir mot sin vilja fångad i detta fasans garn.

Vi krigsbarn sedan mer än femti långa år
vi minns det, som då hände, som om det var igår:
vi sändes med en lapp om halsen till ett annat land,
oss gavs en fristad, vi togs väl om hand
av människor som gav kärlek, omsorg och ett hem,
vi hoppas att vi gav nå't värdefullt åt dem!

Då krigets många minnen inom oss vi bär,
vi ser med sorg i hjärtat att människan inte lär.
Tvärtom om vi tror att dagens barn, som mitt i krig vi ser
har det betydligt värre och lider mycket mer,
se anhöriga dö, en daglig skräck inom sig har
då glädje, trygghet borde fyllas deras dar.

Gör ni och vi tillräckligt för krigens barn idag?
Med vårt stöd och bistånd av mångahanda slag
vi kan dem hjälpa, trots att på krig vi ej få slut
OCH BARN ÄR VÄRLDENS ÖVERLEVARE,
det tror jag absolut.

Oili Järvi

Antero Ijäs Nilsson

är redaktör för vårt **TERVE-blad**. Han tar även hand om de bilder
och text som skall in på vår hemsida.

Har ni något som ni vill ha infört antingen på hemsidan eller tid-
ningen. Skicka materialet till honom.

Antero sätter själv in texten i MedlemsNytt och Terve-bladet.

Antero Ijäs Nilsson

Skolgatan 4
289 31 KNISLINGE

E-post:

antero.i-n@telia.com